

Í VANDA

Tað er serliga nýggja tøkkin, ið er orsøkin til, at ung í dag eru vorðin meira von við at brúka tað

men biður í staðin hurðina um at lata seg sjálva upp. Tá skal tað ikki vera open the door, ið man sigur,

hevur verið ein stabil tvímælt støða, har føroyskt kanska hevur lænt nøkur orð og annað úr donskum, men støðan hevur verið stabil. Tað er ikki soleiðis, at man hevur eitt kotuskifti millum føroyskt og danskt. Tað vil siga, at føroyingar tosar ikki føroyskt fyri síðan at skifta bráðliga yvir og siga trý orð í sama setningi á donskum, vísir hann á.

Hesum viðvíkjandi er støðan ein heilt onnur við enskum, tí sambært honum er tað rættiliga vanligt, at ung bráðliga skifta yvir í enskt, tá tey siga ein setning á føroyskum.

- Tað kann vera ein setningur sum: "At har vóru a lot of celebrities". Um tú hevði hatta kotuskiftið millum føroyskt og danskt, so hevði tú verið til tað turra grin. Men tað enska tykist at hava fingið ein hægri standard millum ung. Og um tað er so, at tað fremmanda málið fær ein hægri standard, og fólk siga, at tey vilja ikki tosa føroyskt tí tað er kavrotið, so gongur tað móti einum málskifti, ávarar Hjalmar P. Petersen um.

Kann ganga skjótt

Hvussu leingi tekur tað so hjá einum samfelag at skifta frá

einum máli til eitt annað? Sambært lektaranum í málfrøði kann tað henda eftir bara einum ættarliði, tó at tað er óhugsandi í Føroyum.

- Man hevur sæð á oyggjum í Kyrrahavinum, at tað kann taka eitt ættarlið. Men tað krevur næstan, at man sum samfelag kastar málið frá sær. Tað er neyvan aktuelt í Føroyum, tí málið er so týðningarmikið fyri tjóðarbygging og samleikaeyðkenni. Vit eru

Tað mest vanliga er, at tað er ein líðandi tilgongd, har tað tekur trý ættarlið hjá einum samfelag at gloyma eitt mál og byrja at brúka eitt annað.

- Fyrsta ættarliðið byrjar at brúka eitt annað mál. Næsta ættarlið, tað vil siga børnini hjá fyrsta ættarliðinum, skilja upprunamálið tá tey eru vaksni, men tosa tað nýggja málið. Triðja ættarliðið, tað vil siga børnini hjá næsta ættarliðinum, hvørki skilja ella tosa

» **Um tað um 40-50 ár búgva 2.000 fólk har, ið tosa enskt til dagligt, fer man so at tosa føroyskt ella enskt saman, tá man hittist á gøtuni**

enska málið. Mangan eru ymisku forritini, talgildu tólini og annað, ið fólk brúka í gerandisdegnum á enskum, tí ongin føroysk týðing er til hesar skipanir. Men um man ynskir at varðveita føroyska málið er neyðugt at týða slíkt til føroyskt.

- Tað næsta punktið verður at fáa alt tað ymiska, ið tey ungu brúka í dag, sum er á enskum, týtt til føroyskt. Fleiri brúka hesi talgildu hjálpartólini, har alt gongur fyri seg á enskum í dag. Í framtíðini hevur tú ikki lyklar,

men eini føroysk boð, sigur hann.

Øðrvísi við donskum

Tað er ikki nakað nýtt, at føroyskt ikki er einasta málið í Føroyum, men hevur danskt verið brúkt í fleiri hundrað ár her á landi. Kortini er tað føroyskt, ið vit tosa í dag. Lektarin vísir tó á, at tað er ein munur á hvussu føroyingar brúka enskt og danskt.

- Um man tekur føroyskt og danskt, so er talan um tvey mál, ið hava verið í samband við hvørt annað í fleiri hundrað ár. Tað

» **Í framtíðini hevur tú ikki lyklar, men biður í staðin hurðina um at lata seg sjálva upp. Tá skal tað ikki vera open the door, ið man sigur, men eini føroysk boð**

føroyingar tí vit tosa føroyskt. Um vit tosaðu danskt, so vóru vit bara ein dansk kommuna og hvat eru vit, um vit byrja at tosa enskt nú, spyr hann.

upprunamálið, men einans tað nýggja málið. Soleiðis kann eitt mál hvørva, vísir Hjalmar P. Petersen á.

